

Halvårsrapport om utdanning våren 2026

Spesialutsending for utdanning Mads Gravås

Contents

Innledning og oppsummering.....	2
Rådets arbeid våren 2026.....	3
Det kypriotiske formannskapet.....	3
Partial General Approach Erasmus+.....	3
Rådskonklusjoner om lærernes rolle i møte med rask innføring av kunstig intelligens i utdanning.....	5
Politisk debatt på rådsmøtet: Grunnleggende ferdigheter og Det europeiske utdanningsområdet – «Building Bridges for the Future»	5
Uformelt utdanningsministtermøte	6
Strategisk rammeverk for utdanning og opplæring 2026-2030 godkjent.....	6
Europaparlamentets arbeid våren 2026.....	7
Europakommisjonens arbeid våren 2026	8
Kompetanseunionen/Union of Skills.....	8
Talentplattform for jobbsøkere utenfor EU	8
Pact for Skills	8
Det Europeiske semesteret og rådsanbefaling om humankapital	8
Styringen av Kompetansenseunionen.....	9
Forventninger fremover	10
Irsk formannskap høst 2026.....	10
Rådskonklusjoner og rådsanbefalinger	10
Møter/konferanser.....	10
Trio Irland, Litauen og Hellas.....	11
Europakommisjonen	11

Innledning og oppsummering

Europa står fortsatt ovenfor alvorlige utfordringer med krigen i Ukraina og økt geopolitisk uro med en svekket internasjonal orden. Europa må ta større ansvar for egen fremtid, styrke Europas evne til å handle selvstendig og bygge en mer suveren union. I sitt arbeidsprogram for 2026 viderefører Europakommisjonen sine sentrale prioriteringer, men med tydeligere vekt på økt konkurransekraft, grønn og bærekraftig omstilling, teknologisk innovasjon, den europeiske sosiale modellen samt forsvar og sikkerhet. Nåværende trio Irland, Litauen og Hellas har også et sterkt og sikkert Europa, et velstående og konkurransedyktig Europa og et fritt og demokratisk Europa som sine hovedprioriteringer. Utdanning og kompetanse har en viktig rolle i dette verdensbildet.

Det kypriotiske formannskapet har under sitt formannskap lyktes med å ferdigstille Partial general approach om Erasmus+ og har i hovedsak vektlagt fem endringer i forhold til Europakommisjonens forslag til ny regulering for Erasmus+ (2028-2034). Viktig for Norge og EØS/EFTA-landene er at Rådet foreslår å gjeninnføre Erasmus komiteen og at deltakelse i Erasmus+ skal skje på bakgrunn av EØS-avtalen. Det kypriotiske formannskapet vedtok også rådskonklusjoner om lærernes rolle i møte med rask innføring av kunstig intelligens i utdanningen og hadde en politisk debatt på rådsmøtet: Grunnleggende ferdigheter og Det europeiske utdanningsområdet.

Europaparlamentet vil ikke ferdigstille sin posisjon før i oktober/november, men for Norge og EØS/EFTA-landene er det viktig at i rapportør for Erasmus+ MEP Bogdan Zdrojewski's utkast til rapport er det uttrykt at deltakelse i Erasmus+ skal skje på bakgrunn av EØS-avtalen.

Siden Europaparlamentet ikke har ferdigstilt sin posisjon er det for tidlig å spekulere hvor de store diskusjonene mellom Rådet og Europaparlamentet vil stå, men det er ikke utenkelig at diskusjonen i det minste vil stå om styringen av Erasmus+ (gjennomføringsrettsakt vs. delegert rettsakt), hvor stor andel av budsjettet som i reguleringen skal defineres til de ulike sektorene og om utformingen av Erasmus+ stipend i strategisk viktige områder/talent- og eksellensemuligheter.

EUs neste langtidsbudsjett har om mål å være rustet til å håndtere endringer og uforutsette hendelser, samt være dynamisk med færre programmer. Forhandlingene om EUs neste langtidsbudsjett kommer til å bli krevende, og det er spenningen mellom EU-land som ønsker at det strammes inn og kuttes og EU-land som ønsker et større budsjett. Hvor stort budsjettet til Erasmus+ til slutt bli er det for tidlig å spå. Det er videre verd å merke seg at Rådet i recitals (de innledende avsnittene til Erasmus+forordningen) fremhever synergi med konkurranseevnefondet og Horisont Europa for finansiering av ulike tiltak som Europeiske universitetsallianser, sentre for fremragende yrkesfag og Erasmus+ stipend i strategisk viktige/talent- og eksellensemuligheter. Rapportør for Erasmus+ MEP Bogdan Zdrojewski er også inne dette i sitt utkast til rapport for Erasmus+ (2028-2034).

29. juni 2026 ble endelig det strategiske rammeverket for samarbeid innen utdanning og opplæring vedtatt, etter at Ungarn blokkerte enighet under det danske formannskapet høst 2025. De strategiske prioriteringene vil danne utgangspunkt for arbeidsgruppene i det strategiske rammeverket som trolig starter sendt 2026/tidlig 2027. Mandater for disse arbeidsgruppene er enda ikke ferdigstilt.

Det irske formannskapet vil høsten 2026 så snart det er mulig starte Erasmus+ trilogforhandlinger og planlegger å vedta på utdanningsministrenes møte i november rådskonklusjoner om STEM-utdanning og rådskonklusjoner om ferdigheter og kompetanse i «KI-æraen».

Rådets arbeid våren 2026

Det kypriotiske formannskapet

Det kypriotiske EU-formannskapet sine prioriteringer har vært under slagordet «An autonomous Union. Open to the World» for formannskapet i Rådet, 1. januar 2027 - 30. juni 2026¹.

Formannskapsprogrammet har vært bygget på fem hovedpilarer: sikkerhet og forsvar, konkurranseevne, internasjonal åpenhet, verdier og sosial samhørighet, samt et sterkt europeisk budsjett.

Det kypriotiske formannskapet fremhevet også under sitt formannskap at EUs autonomi avhenger også av nødvendig kompetanseutvikling blant annet for å møte utfordringene knyttet til digitalisering og grønn omstilling. Investering i utdanning og opplæring av høy kvalitet og livslang læring er avgjørende for Europas konkurranseevne og velstand.

For utdanning har hadde formannskapet disse overordnede prioriteringene:

1. Erasmus+-forhandlingene, innenfor rammen av MFF (tok sikte på og klarte å oppnå en delvis generell innstilling om Erasmus+ som ikke omfatter budsjettet (General partial approach).
2. Lærere: faglig utvikling, attraktive karriere og myndiggjøring av lærerrollen.
3. Elevsentrert tilnærming til ferdigheter og kompetanse i tråd med Det europeiske utdanningsområdet og hensyntaken til Kompetanseunionen.
4. Yrkesfaglig utdanning og opplæring, attraktivitet og integrering av ny teknologi.
5. Høyere utdanning: mobilitet og internasjonalisering.

Det kypriotiske formannskapet hadde følgende saker på sitt rådsmøte for utdanning 11. mai 2026²:

Rådet (Education, Youth, Culture and Sports Council) vedtok 11. mai Partial general approach/ delvis generell innstilling om Erasmus+, rådskonklusjoner om lærernes rolle i møte med rask innføring av kunstig intelligens i utdanning og hadde en debatt om ferdigheter og Det europeiske utdanningsområdet: «Brobygging til fremtiden».

Partial General Approach Erasmus+

Rådet vedtok Partial general approach om Erasmus+³ og har i hovedsak vektlagt fem endringer i forhold til Europakommisjonens forslag til ny regulering for Erasmus+ (2028-2034). I tillegg ønsker Rådet en sterkere vektlegging av Det europeiske utdanningsområdet i Erasmus+, sterkere vektlegging av unionens verdier i en rekke av artiklene samt en bedre struktur mellom pilar 1 og 2 i Erasmus+ (2028-2034). De fem hovedsendingene er redegjort for nedenfor. Artiklene 1 (Subject matter), Article 9 (Budget) and Article 16.3 (Information, communication and dissemination) er satt i hakeparenteser [] og forhandles i MFF (Det flerårige finansielle rammeverket).

1. Rådet gjør endringer i styringen av Erasmus+ ved å foreslå å gjeninnføre Erasmus+komiteen og at de årlige arbeidsprogrammene for Erasmus+ deles i to, hvorav nye forslag for sentraliserte utlysninger vedtas i et separat arbeidsprogram. Nye sentraliserte tiltak (direct

¹ Du finner det kypriotiske formannskapets websider [her](#). Direkte lenke til de fem hovedprioriteringene finnes [her](#), og på side 51-52 [her](#) finner du utdanningsdelen av programmet.

² En møteside for rådsmøtet finnes [her](#), og opptak av den åpne delen av møtet [her](#), samt opptak av pressekonferansen etter rådsmøtet [her](#).

³ Erasmus+ Partial General Approach finnes [her](#), og pressemelding Erasmus+ Partial General Approach finnes [her](#).

management) foreslått av Kommisjonen, skal vedtas i et separat arbeidsprogram første gang for deretter å kunne være en del av de årlige arbeidsprogrammene (regular work programme). Artikkel 15 gir en detaljert beskrivelse om hvordan arbeidsprogram(ene) skal utformes herunder hva som defineres som et nytt tiltak, at de årlige arbeidsprogram skal i detalj indikere blant annet hvor mye midler hver sektor kommer til å motta, samt fordelingen av midler til Nasjonalkontorene og ved «no opinion» i Erasmus+komiteen skal Kommisjonen ikke iverksette tiltaket. Hvert arbeidsprogram skal vedtas av Kommisjonen gjennom gjennomføringsrettsakter (implementing acts), jf. artikkel 15.8 og 22a. Det er verd å merke seg at også talent- og eksellensemuligheter i Erasmus+, slik (om)definert i artikkel 5 skal i Erasmus+ (2028-2034) bli definert som nye aksjoner til tross for at disse nå er en del av en pilot i inneværende programperiode. I Recitals (de innledende avsnittene til Erasmus+forordningen) fremhever Rådet det ovenstående i (46a), (46b), (46c) og (46d) sier talent- og eksellensemuligheter skal utvikles sammen med Erasmus+komiteen, samt at resultater av piloten Erasmus+ stipend i strategisk viktige felt innen utdanning» skal legges frem for Rådet.

2. Det Europeiske solidaritetskorps (ESC) som er foreslått innlemmet i Erasmus+ fra 2028 skal sikers synlighet.
3. Hver enkelt sektor som eksempelvis ungdom og idrett skal sikres synlighet i Erasmus+. Rådet foreslår egne nye artikler for ungdom (4a) og Idrett (4b). Ungdom og idrett er i kommisjonens forslag til regulering en del av en samlet artikkel 4 om læringsmobilitet og frivillighet.
4. Rådet presiserer hvordan delvis assosiering til Erasmus+ skal forstås, og understreker at delvis assosiering skal ikke tilbys til land som tidligere er fullt assosiert til Erasmus (artikkel 13.4), og særdeles viktig for EØS/EFTA-landene legger Rådet inn i artikkel 13.1.a at deltakelse i Erasmus+, skal skje på bakgrunn av EØS-avtalen.
5. Rådet ønsker en endret innretning på talent- og eksellensemuligheter i Erasmus+, hvor medlemsstatene skal sikres innflytelse gjennom Erasmus+komiteen. I artikkel 5 (talent- og eksellensemuligheter) presiseres det tiltaket at gjelder for utdanning og opplæring, og Erasmus+ stipend i strategisk viktige felt innen utdanning (artikkel 5a) omdefineres til talent- og eksellensemuligheter som også omfatter andre program med et transnasjonale element i tillegg til felles studieprogrammer.

I Recitals er det ellers verd å merke seg at Rådet fremhever blant annet følgende:

- (24) Det europeiske utdanningsområdet som et holistisk perspektiv må fremheves.
- Det er referanser til konkurranseevnefondet/synergier med andre programmer i (27) der talent- og eksellensemuligheter «should not alter the Programme's core focus on learning mobility or have a disproportionate impact on the funding of other Programme actions» og kan sees i sammenheng synergi med eksempelvis konkurranseevnefondet. Referansen er her også til at Europa mangler kompetanse innen viktige sektorer (men ikke begrenset til disse). I (30) gjøres det koblinger mellom Europeiske universitetsallianser og forskning og innovasjon, og om synergi med konkurranseevnefondet og Horisont Europa. I (30a) gjøres det koblinger mellom sentre for fremragende yrkesfag (Cove) og konkurranseevnefondet og regionale og nasjonale planer.

Rådskonklusjoner om lærernes rolle i møte med rask innføring av kunstig intelligens i utdanning

Formålet med rådsresolusjonen⁴ er å sette søkelys på lærenes rolle med tanke på den raske utviklingen av kunstig intelligens (KI). Rådet viser innledningsvis til viktigheten av at digital suverenitet og strategiske autonomi er avgjørende for Europas konkurranseevne og vekst, herunder at det å minske avhengigheten av KI-verktøy utviklet utenfor Europa er kritisk. Rådet anerkjenner videre at KI spiller at KI skaper nye realiteter for utdanningssystemene, og at disse endringene kan påvirke lærernes rolle, pedagogisk praksis, forventninger til lærerne og til organiseringen av selve utdanningene.

Rådsresolusjonen hovedbudskap er at lærere i er de viktigste aktørene i hvordan i hvordan KI tas i bruk i utdanning, og at KI skal støtte og ikke erstatte lærerrollen, profesjonelt skjønn og relasjonen mellom lærer og elev. KI skal videre være pedagogisk begrunnet, sentrert rundt elevene, etisk og evidensbasert.

Rådet ser både muligheter og risikoer ved KI. Når det gjelder muligheter, kan KI:

- styrke inkludering og tilgjengelighet, særlig for elever med særskilte behov og språklig mangfold
- legge til rette for personalisert læring, formative vurderingsformer og tidlig identifisering av læringsutfordringer
- redusere administrativt arbeid og frigjøre tid til undervisning
- støtte innovative, aktive og samarbeidsbaserte pedagogiske tilnærminger.

Når det gjelder risikoer pekes det på:

- fare for svekket kritisk tenkning, autonomi og faglig dømmekraft
- risiko knyttet til systematiske skjevheter, diskriminering, datavern og manglende transparens/åpenhet
- økende digitale forskjeller mellom elever, skoler og regioner
- mulig negativ påvirkning på læreres arbeidsbelastning, elevers trivsel og mental helse.

Rådsresolusjonen gir som vanlig konkrete anbefalinger til Europakommisjonen og medlemslandene, og legger blant annet til grunn følgende prinsipper og anbefalinger:

- KI i utdanning skal styres av digital humanisme og demokratiske verdier.
- Klart skille mellom generelle KI-verktøy og pedagogisk funderte EdTech-løsninger.
- KI-kompetanse (AI literacy) bør integreres i lærerutdanning og etter- og videreutdanning.
- Lærere bør involveres i utvikling, utvelgelse og evaluering av KI-løsninger.
- EU og medlemsstatene bør styrke strategisk autonomi gjennom utvikling av europeiske KI-løsninger for utdanning.

Politisk debatt på rådsmøtet: Grunnleggende ferdigheter og Det europeiske utdanningsområdet – «Building Bridges for the Future»

Utdanningsministrene diskuterte temaet «Grunnleggende ferdigheter og Det europeiske utdanningsområdet: Brobygging til fremtiden»⁵. Diskusjonen gikk ut på effektive strategier for å styrke grunnleggende ferdigheter for alle elever, samt hvordan samarbeid på EU-nivå best kan støtte

⁴ Rådsresolusjonen om lærere i tidsalderen for kunstig intelligens finnes [her](#) og pressemelding «AI in education: Council calls for human-centred approach» finner [her](#).

⁵ Bakgrunnsdokument for debatten om grunnleggende ferdigheter og Det europeiske utdanningsområdet: Brobygging til fremtiden, finnes [her](#).

utviklingen og forbedringen grunnleggende ferdigheter, samt rollen til Det europeiske utdanningsområdet i denne prosessen.

Uformelt utdanningsministtermøte

Det uformelle møtet for EUs utdanningsministre fant sted 29-30. januar 2026 i Lefkosia på Kypros⁶. EØS-EFTA landene var invitert og Norge var representert av Harriet Berg, ambassadør til Hellas og Kypros.

Temaet for det uformelle ministermøtet var lærerprofesjonen og hvordan samarbeidet innenfor utdanning og opplæring kan bidra inn mot nøkkelprioriteringer under Det europeiske semesteret. Utdanningsministrene konkluderte med at det er enighet om verdien av samarbeid og koordinering på EU-nivå for å håndtere felles utfordringer, samt for å støtte politiske mål, nasjonale reformer og investeringer i utdanning og opplæring.

Viktigheten av å bedre integrere ulike prioriteringer i en europeisk kontekst, samtidig som nasjonal kompetanse fullt ut respekteres, ble fremhevet

Strategisk rammeverk for utdanning og opplæring 2026-2030 godkjent

29. juni 2026 ble endelig det strategiske rammeverket for samarbeid innen utdanning og opplæring vedtatt⁷, etter at Ungarn blokkerte enighet under det danske formannskapet høst 2025⁸. De strategiske prioriteringene vil danne utgangspunkt for arbeidsgruppene i det strategiske rammeverket som trolig starter sendt 2026/tidlig 2027. Mandatene for arbeidsgruppene (enda ikke ferdige) skal reflektere de oppdaterte strategiske det ble endelig enighet om 29.juni.

Det strategiske prioriteringene for 2026-2030 er som følger:

1. Leseferdigheter, matematikk og naturfag for alle
2. Utvikling av digitale ferdigheter og medborgerskap
3. Gjøre livslang læring og læringsmobilitet til en realitet for alle
4. Styrke attraktivitet, kompetanse og motivasjon i læreryrket
5. Fremme fremragende europeisk yrkesopplæring (VET)
6. Fremme konkurransedyktig europeisk høyere utdanning.

⁶ Du kan lese mer om møtet [her](#) og [her](#).

⁷ Se pressemelding [her](#).

⁸ Du kan lese mer om det strategiske rammeverket i EU-delegasjonens halvårsrapport for utdanning høsten 2025 [her](#).

Europaparlamentets arbeid våren 2026

Europaparlamentet ved rapportør for Erasmus+ MEP Bogdan Zdrojewski leverte 12. mai sitt utkast til rapport for Erasmus+ (2028-2034). Rapporten er ikke vedtatt av CULT-komiteen og Europaparlamentet i plenum. Frist for endringsforslag var 10. juni. Det ble mottatt 731 endringsforslag i tillegg til de 117 i rapportørens rapport kom med. CULT-komiteen stemmer over rapporten (planlagt) 28-29. september 2026, og det er ikke kjent når Europaparlamentet i plenum stemmer. Rapportøren forslår at budsjettet for Erasmus+ til 47,39 milliarder euro opp fra Europakommisjonens forslag (40,8 milliarder). Rapportørens rapport støtter at EØS-avtalen ligger til grunn for EØS/EFTA-landenes deltakelse. Videre ønsker rapportøren delegated act (delegert rettsakt) i stedet for implementing act (gjennomføringsrettsakt). Rapportøren vil ha prosentvis fordeling mellom sektorer i selve reguleringen, og er mer på linje med Europakommisjonen når det gjelder strategiske stipend, ved å akseptere ideen om mer målrettede/strategiske investeringer, men også rapportøren ønsker å justere og avgrense de, samt koble stipendene sterkere til Erasmus+ sitt kjerneformål.

I recitals (de innledende avsnittene til Erasmus+forordningen) foreslår utkastet til rapport betydelige synergier med andre programmer og finansieringskilder, som samfinansiering av nye stipender innen strategiske utdanningsfelt konkurranseevnefondet , samt for f.eks. de Europeiske universitetsalliansene.

De 731 endringsforslag i tillegg til de 117 i rapportørens rapport endrer ikke vesentlig på hovedstrukturen i rapportørens rapport⁹.

⁹ Den foreløpige rapporten finnes [her](#), og endringsforslagene i ulike dokumenter [her](#), [her](#) og [her](#).

Europakommisjonens arbeid våren 2026

Kompetanseunionen/Union of Skills¹⁰

Talentplattform for jobbsøkere utenfor EU

Måltrettet rekruttering av kompetent arbeidskraft fra tredjeland er en del av Kompetanseunionen. Rådet ga 30. mars endelig grønt lys til en forordning¹¹ som etablerer en EU-talentreserve (Talent Pool). Dette er ny plattform som skal koble jobbsøkere fra land utenfor EU med arbeidsgivere i EU. Denne digitale EU-plattformen vil legge til rette for internasjonal rekruttering i sektorer der medlemslandene opplever mangel på arbeidskraft.

Ifølge Rådet skal ordningen styrke EUs konkurranseevne gjennom mer effektiv internasjonal rekruttering. Plattformen gir jobbsøkere tydelig informasjon om rekrutteringsprosesser, rettigheter, krav til anstendige arbeidsforhold og tiltak mot utnyttelse. Jobbtilbud gjennom systemet innebærer fortsatt at søkerne må følge nasjonale immigrasjonsprosedyrer.

Deltakelse blir frivillig for medlemslandene, som kan velge hvordan de vil bruke plattformen. EU-kommisjonen utvikler nå systemet, som etter planen skal være fullt operativt innen 2027. En forordning¹² ble publisert i Den europeiske unions tidende 12. mai 2026, og trådte i kraft 1. juni 2026. Regelverket er merket ikke EØS-relevant og faller utenfor EØS-avtalens virkeområde.

Pact for Skills

Kompetansepakten (Pact for Skills)¹³ ble lansert i 2020, og støtter partnerskap som skal dekke Europas kompetansebehov. Initiativet bidrar til grønn og digital omstilling og til EUs mål om at 60 pst. av voksne deltar i opplæring innen 2030, jf. pilaren for sosiale rettigheter. Et av målene i Kompetanseunion er økt etter- og videreutdanning for arbeidstakere i strategisk viktige sektorer, med en forsterket Kompetansepakt (Pact for Skills).

I 2025 deltok 4 000 organisasjoner. De investerte samlet nær 1,02 milliarder euro i etter- og videreutdanning. Over 277 600 organisasjoner er med i nettverkene, som har utviklet rundt 46 500 opplæringstilbud.

De 20 største kompetansepartnerskapene har i snitt gitt opplæring til 26% av sine ansatte. Deltakerne rapporterer bedre oversikt over kompetansebehov, høyere kvalitet på opplæringen og mer inkluderende tilbud.

Antallet såkalte regionale kompetansepartnerskap (Regional Skills Partnerships) har doblet seg. Disse har styrket samsvaret mellom tilbud og etterspørsel etter kompetanse. De har også bidratt til grønn og digital omstilling og til regional økonomisk vekst.

Det Europeiske semesteret og rådsanbefaling om humankapital

Onsdag 3. juni vedtok Europakommisjonen vårpakken¹⁴ for det europeiske semesteret 2026. Pakken er en del av det årlige europeiske semesteret. Den fastsetter prioriteringene for en koordinert innsats

¹⁰ Deler av rapporten om Kompetanseunionen er basert på rapporter av Jiří KLAŠKA, Spesialutsending for arbeids- og inkluderingssaker.

¹¹ Du kan lese Rådets pressemelding om reguleringen [her](#).

¹² ¹² Se publisering i Den europeiske unions tidende [her](#)

¹³ Du kan lese mer om Pact for Skills/ Kompetansepakten [her](#), og Europakommisjonens årlige rapport [her](#).

¹⁴ Du kan lese mer om vårpakken [her](#), om det europeiske semesteret [her](#) og pressemelding 3. juli [her](#).

i EU med mål om å styrke konkurranseevnen, motstandskraften, den sosiale samhørigheten og den strategiske autonomien. Som en følge av rådsanbefalingen om humankapital, som annonsert i forbindelse med styringsordningen for EUs kompetanseunion, er det er styrket fokus på kompetanse og ferdigheter i det europeiske semesteret¹⁵. I det europeiske semesteret er blant annet mangel på kompetanse i kritiske sektorer, styrking av grunnleggende ferdigheter, styrking av fag-yrkesopplæring (VET) for konkurransekraft, bedre STEM-ferdigheter i høyre utdanning, fremme investeringer i utdanning og kompetanse og bedre bruk av kompetanseinnsikt/analyse (Skills intelligence).

Styringen av Kompetansenseunionen.

Styringen av Kompetanseunionen, sett fra Europakommisjonen sin side, ble lansert våren 2025¹⁶. Her ble the European Skills Intelligence Observatory og the European Skills High-Level Board lansert. The European Skills High-Level Board er nå opprettet og ledes av Ylva Johansson tidligere svensk kommisær¹⁷. The European Skills High-Level Board har allerede hatt to møter og leverte sin første rapport til eksekutiv visepresident Roxana Mînzatu 15. juli 2026¹⁸. European Skills Intelligence Observatory (ESIOer faglig forankret og drevet av Joint Research Centre (JRC).

¹⁵ Du kan lese med om rådsanbefalingen om humankapital i halvårsrapporten om utdanning høsten2025 fra EU-delegasjonen [her](#).

¹⁶ Du kan leser mer om styringen av Kompetanseunionen i halvårsrapporten om utdanning våren 2025 [her](#), samt også halvårsrapporten for høst 2025.

¹⁷ Se pressemelding [her](#).

¹⁸ Du kan lese mer om the European Skills High-Level Board [her](#), inkludert dets første rapport.

Forventninger fremover

Irsk formannskap høst 2026

Det irske formannskapet la 10. juni¹⁹ frem sine prioriteringer for det irske formannskapet høst 2026 under slagordet styrke gjennom samhold «Ní neart go cur le chéile - Strength with unity», og følgende tre hovedprioriteringer:

1. Konkurransesevne (Competitiveness) – styrke velstand og økonomi
2. Verdier (Values) – beskytte EUs grunnleggende prinsipper
3. Sikkerhet (Security) – sikre borgernes trygghet

Disse tre hovedprioriteringene er tett koblet sammen og skal forsterke hverandre.

I tillegg vil Irland:

- støtte Ukraina og styrke EUs globale rolle
- forbedre relasjoner med partnere som USA og Storbritannia
- prioritere enighet om EU-budsjettet 2028–2034 (MFF)

For utdanning har formannskapet disse overordnede prioriteringene:

Det irske formannskapet vil gjennom sitt formannskap fremheve viktigheten av utdanning og opplæring gjennom hele livsløpet er avgjørende for både for å sikre Europas verder og styrke dets konkurransekraft blant annet ved å utvikle ferdigheter og kompetanse for kunstig intelligens «addressing skills and competences for the AI era».

Mer konkret vil det irske formannskapet:

- Erasmus+ Fremdrift i forhandlingene om ny forordning
- Inkludering, gjennomføring og deltakelse
- Grunnleggende ferdigheter (basic skills)
- Barnehage og tidlig opplæring (ECEC)
- STEM-utdanning
- Ferdigheter og kompetanse kunstig intelligens
- Styrke studenters rolle og involvering i utdanningspolitikk og læringsengasjement

Rådskonklusjoner og rådsanbefalinger

Det irske eformannskapet planlegger følgende saker på sitt rådsmøte for EUs utdanningsministere 19. november 2026.

1. Erasmus+ «diskusjoner»
2. Rådskonklusjoner om STEM-utdanning
3. Rådskonklusjoner om ferdigheter og kompetanse i «KI-æraen».

Møter/konferanser

- Høynivågruppen (HLG) 24-26. juni (gjennomført)
- Uformelt ministermøte utdanning 15-16. oktober

¹⁹ Det irske formannskapets program finnes [her](#).

- Generaldirektørmøte for fag- og yrkesopplæring (DG VET) 19-20. oktober
- Generaldirektørmøte for skole (DG Schools) 19-21. oktober
- Generaldirektørmøte for høyere utdanning (DGHE) 22-23. oktober
- Bologna Follow-up Group 4-6. November
- Rådsmøtet for EUs utdanningsministere 19. november

Trio Irland, Litauen og Hellas

Det irske formannskapet i Rådet innleder neste trio (Irland, Litauen og Hellas) som varer til 31. desember 2027²⁰ under slagordet «Unity in diversity – three corners, but one compass».

Medlemslandene som har formannskapet etter hverandre, arbeider tett sammen i grupper på tre. Trioen setter langsiktige mål og utarbeider et felles program som fastsetter de viktigste temaene som skal tas opp i rådet. Dette systemet sikrer at bestemte temaer får kontinuerlig oppmerksomhet gjennom hele 18-månedersperioden. På grunnlag av trioprogrammet utarbeider hvert av de tre medlemslandene sitt eget, mer detaljert seks-måneders program.

Trioprogrammet baseres på tre tematiske pilarer, som reflekterer pilarene i Rådets strategiske agenda 2024-2029:

- Et fritt og demokratisk Europa
- Et sterkt og sikkert Europa
- Et velstående og sikkert Europa

Europakommisjonen

Europakommisjonen presenterte 21. oktober 2025 sitt arbeidsprogram for 2026²¹ under tittelen «*Europas uavhengighetstid*» (Europe's Independence Moment). Programmet fokuserer på sikkerhet og et mer suverent og uavhengig Europa. Blant øvrige kjerneprioriteringer er fokus på økt konkurranseevne og forenkling av EUs lovgivning.

Tittelen på arbeidsprogrammet for 2026 speiler de alvorlige utfordringene Europa står overfor: krigen i Ukraina, økt geopolitisk uro med en svekket internasjonal orden. Kommisjonen fremhever at dette er et avgjørende tidspunkt for Europa til å ta større ansvar for egen fremtid. De foreslåtte tiltakene har som mål å styrke Europas evne til å handle selvstendig og bygge en mer suveren union. Kommisjonen viderefører sine sentrale prioriteringer, men med tydeligere vekt på økt konkurransekraft, grønn og bærekraftig omstilling, teknologisk innovasjon, den europeiske sosiale modellen samt forsvar og sikkerhet.

Selve arbeidsprogrammet gir en oversikt over de viktigste nye initiativene som skal legges frem i løpet av 2026. Programmet er delt opp etter følgende overskrifter;

- bærekraftig vekst og konkurranseevne,
- en ny æra for europeisk forsvar og sikkerhet,
- støtte mennesker og styrke Europas sosiale modell,
- opprettholde vår livskvalitet: matsikkerhet, vann og natur,
- opprettholde demokratiet, rettsvern, og beskytte våre verdier,
- et globalt Europa
- forberede Europa på framtiden.

²⁰ Du kan lese trio-programmet (Irland, Litauen og Hellas) [her](#).

²¹ Du kan lese arbeidsprogrammet [her](#).

Det er tre saker utdannings- og kompetanseområdet, og «Skills portability initiative» er merket som lovgivende med henvisning til relevante artikler i traktaten.

- Education package
 - European school alliances and Basic Skills Support Scheme (non-legislative, Q3 2026)
 - 2030 Roadmap on the future of digital education and skills (non-legislative, Q3 2026)
- Skills and fair labour mobility og Fair labour mobility package
 - Skills portability initiative (legislative, Articles 46, 53 and 62 TFEU, Q3 2026).

Artikkel 46 omhandler tiltak for å sikre arbeidstakernes frie bevegelighet, artikkel 53 om gjensidig anerkjennelse av yrkeskvalifikasjoner og artikkel om 62 tjenesteyting.

De tre sakene nevnt ovenfor er slik de kommer frem i arbeidsprogrammet, og tidsmessig planlegges initiativene og legges frem:

- Skills Portability Initiative forventes å bli lagt frem i september 2026.
- Utdanningspakken (med vekt på grunnutdanning/grunnleggende ferdigheter, europeiske skoleallianser, EUs læreragenda (Teachers and Trainer Agenda) og digital utdanning (veikart fremtidens digitale utdanning og ferdigheter) forventes å bli lagt frem i november 2026.
- I tillegg kommer EUs strategi for yrkesfag til høsten (Vocational Education and Training Strategy) til høsten.

Dette er min siste halvårsrapport som spesialutsending for utdanning og takker herved for følget.
Mads Gravås, Norges delegasjon til den europeiske union, Brussel, 20. juli 2026.